ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

Сертификат: 2C2B2C9EB614756679A071ECFB199D87DFBB423C
Владелец: Талхикова Санет Билаловна
Действителен: с 06.09.2021 до 06.12.2022

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Ойсхарская средняя школа №3»

ПРИНЯТО	СОГЛАСОВАНО
решением МО учителей	методист по УР
гуманитарного цикла	___________/Эскербиева З.М/
Протокол от 25.08. 2022г. № 1	30.08.2022г.

Фонд оценочных средств для промежуточной аттестации обучающихся по учебному предмету «Родная (чеченская) литература»

(5-6 классы)

Составитель: Усманова Раяна Изнауровна
учитель чеченского языка и литературы

Ойсхара 2022

5 класс

Карарий, юккъерий аттестаци кхочушъяран мах хадоран фонд

С.Э.Эдиловн программи т1ехь

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх №1 (сочинени)

Сочинени «Гурахь»

Талламан болх № 2 (тест №1)

Ф.Ц1.____

Класс____ «_____», терахь__________

1. Хьан кхоьллина Саидов Билалан нохчийн барта кхолларалле безам-марзо? Х1ун яра цуьнан ц1е?

а) ненананас; Самнат;

б) йишас; Амнат;

в) дененас, Зарет.

2. «Майра к1ант Сулима» ц1е йолчу туьйранахь вуьйцучу хьоладен ц1е х1ун ю?

а) Сода;

б) Со1дал;

в) Совбан.

3. Х1ун бахьана долуш, мича 1алашонца шайн ц1ера аравелираСулима?

а) хьуьнха тала ваха;

б), къена дай-наний кхаба;

в) шеен хьуьнарш гайта.

4. Мусаев Мохьмад маца, мичахь вина?

а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;

б) 1920-чу шарахь Веданахь;

в) 1903-чу шарахь Хьалха-Мартан т1аьхь.

5. Мусаев Мохьмадан дуьххьарлерчу дийцаран ц1е х1ун яра?

а) " Токхе гуьйре";

б) "Дашо гуьйре";

в) "Беркате гуьйре".

6. Мусаев Мохьмадан ,"Ц1ен маьхьси" ц1е йолу произведени муьлхачу жанрехь язйина ю?

а) стихотворени;

б) повесть;

в) туьйра;

7. Мусаев Мохьмадан ,"Ц1ен маьхьси" ц1е йолу туьйранахь х1у деш бойна лоьман корта?

а) поп бош кхассаделла;

б) жижиган талх хьочу лечана т1аьхьахьаьддачохь;

в) хьуьна юккъехула доладелла лелачу хенахь.

8. «Зайнди» дийцарехь, Зайндина маса шо дузуш хилла шен нана леш?

а) 8

б) 6

в) 7

9. Арухас ша базара йоьдуш муьлха г1уллакхаш т1едехкира Зайдина

____

____

____

____

____

____

9. Зайнди Михайловске деша хьаьнца вахана?____________________________________

Мах хадор___________

Талламан болх № 3 (тест №2)

Ф.Ц1.____

Класс____ «_____», терахь__________

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо, поэт Мамакаев Мохьмад?

а) 1900 -чу шарахь Хьалха-Мартант1ахь;

б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;

В) 1910 –чу шарахь Т1ехьа - Мартант1ахь.

2. Мамакаев Мохьмадан дийцар ду «Баппа» ц1е йолуш. Нохчийн маттахь баппа ду ткъа оьрсийн маттахь х1ун ю оцу зезаган ц1е?

а) Ромашка;
б) Пион;
в) Одуванчик.

3. «Баппа» дийцаран массо а турпалхойн ц1ераш д1аязъе.

____

____

____

____

4. Зуда ялаялале муха стаг хилла Узарха?

____

____

____

5. Цхьана дашца характеристика ло дийцаран коьртачу турпалхочунна.

____

6. Сулейманов Ахьмад маца, мичахь вина?

а) 1915-чу шарахь Бух1ан-Юьртахь;

б) 1920-чу шарахь Веданахь;

в) 1922-чу шарахь Олхазар-К1отарахь.

7. «Борз ю уг1уш» стихотворени язъйина

а) Мамакаев 1аьрбис;

б) Саидов Билалас;

в) Сулейманов Ахьмада.

8. «Борз ю уг1уш» стихотворени хьанна лерина ю?

а) Мамакаев Мохьмадна;

б) Сатуев Хьусайна;

в) Мамакаев 1аьрбина.

9. «Доттаг1алла» стихотворени язъйина

а) Окуев Шимас

б) Бадуев Саь1ида

в) Муталибов Зайндис

10. Вайн лулахь муьлха къаьмнаш деха? Д1аязъе.

____

____

___

Мах хадор______

Талламан болх № 4 (тест №3)

Ф.Ц1.____

Класс____ «_____», терахь__________

1. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Махмаев Жамлдин Махмудович?

а) 1900 -чу шарахьХьалха-Мартант1ахь;

б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;

в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

2. «Буьйсанна г1улчаш» дийцаран турпалхойн ц1ераш д1аязъе.

____

____

____

______

3. Дийцар т1ехь Бирланта 1аламехь хила тарлуш болу хийцамаш халкъан тидамашца бусту. Д1аязбе уьш.

____

____

____

______

4. Х1ун халонаш лан дийзира Солсин ша схьаэцна кад шовдан йисте охьабилла воьдуш?

____

____

____

5. Маца, мичахь вина нохчийн яздархо Амаев Ваха-Хьаьжа Хасиевич?

а) 1963 -чу шарахь 1аьларахь;

б) 1920 - чу шарахь Г1ойт1ахь;

в) 1939 –чу шарахь Бердк1елахь..

6. «Малх чубаре хьоьжура иза» ц1е йолчу дийцарехь коьрта турпалхо мила ву?

____

7. Мел хан ю уьш вагон чохь д1аоьхуш болу?

а) Кхо дей, кхо буьйсий;

б) ялх дей, ворх1 буьйсий;

в) ялх дей, ворх1 буьйсий.

8. Шина вешина уггар хазахета ловзар муьлханиг дара?

____

9. Вайн халкъ махкаха маца даьккхина?

а) 1941 –чу шарахь, 12 январехь;

б) 1944 –чу шарахь, 23 февралехь;

в) 1946-чу шарахь, 13 мартехь.

10. «Даймохк» темина синквейн:

____

____

____

____

Синквейн (от фр. cinquains, англ. cinquain) — пхеа мог1анех (стихах) лаьтта стихотворенин кеп, кхоьллина Америкин Цхьанатоьхначу Штаташкахь (США) XX-чу оьмаран (б1ешаран) юьххьехь японски поэзин хайку (хокку), танка жанрийн т1е1аткъамца. Ламасталлин синквейнан рифма а, стихотворни барам а ца хуьлу, ткъа х1ора стихехь долчу дешдакъойн барам кху кепара хуьлу: 2—4—6—8—2, шадерг 22 дешдакъа (хайку 17 дешдекъахь лаьтта, танка - 31).

Синквейнан х1ора мог1а вовшахтохаран шен бакъо ю:

1 мог1а - синквейнан коьрта тема гойту **цхьа ц1ердош**.
2 мог1а – коьртачу ойланан билгало гойту **ши билгалдош (я ши причасти).**
3 мог1а – темин дар гойту **кхо хандош.**
4 мог1а – билггала темица дог1у цхьа маь1на гойту **предложени (афоризм, кица я ша х1оттийна предложени).**
5 мог1а – **цхьана ц1ердашах** лаьтта дерзор (коьртачу темица йолу ассоциаци).

Нохчийн маттахь дешнаш (ингалсан меттан дешнел) мелла а деха хиларна, лакхахь балийна х1ора стихан дешдакъойн барам нохчийн маттахь х1иттийнчу синквейнашкахь лар ца ло. Масала, «Нана» темина синквейн:

Нана
Хьоме, дика
Кхиаво, 1алашво, веза
Уггаре а гергара, деза адам
Дуьне

Мах хадор_______________

6 класс

Нохчийн литературин хьалхарчу чийрикан талламан болх (сочинени)

Сочинени «Наьрт-аьстхойх лаьцна долу дийцарш а, туьйранаш а» 6 класс

План

1. Натрт-аьрстхойх долу дийцарш туьйранех къастош дерг х1ун ду?

2.Шуна х1ун хета, муьлхачу тропах алсам пайда оьцу наьрт-аьсртхойх лаьцна долчу дийцаршкахь: эпитеташ, дустарш, гиперболаш.

3. Халкъо муха буьйцу уьш.

Нохчийн литературин шолг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. «Тамашина олхазар» цIе йолчу туьйранехь инзаре-тамашийна масса хилам хила?

а) 4

б) 5

в) 6

2. Оцу туьйранехь олхазаро хIунда ца дора эланий, цуьнан оьзданашний Адам цамгарх тодеш а, къондеш а долу Iежаш?

а) Эло нах хьийзабо дела

б) Эла дика стаг волу дела

в) шена ца лаьа дела

3. «Кхо ваша» цIе йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа кIанте хIун аьлла весет дина?

а) туьхан тIулгах дай чурт догIа

б) шен чурт ларде

в) шен чурт долчехь буьйсанаш яха

4. «Барзо Iахарца мохк къовсар» цIе йолчу туьйранех , Iахарий цхьана меттехь муха нисделла Хилла?

а) тилла дела лелаш

б) сакъоьруш лелаш

в) борз лоьхуш лелаш

5. «Кхо ваша а, саьрмик а» цIе йолчу туьйранех дас ша валале шен кхаа кIанте хIун аьлла весет дина?

а) ширачу новкъа ма гIо аьлла

б) ширачу новкъахь хIун ду хьажа аьлла

в) ширачу новкъа гIо аьлла

6. «Кхо ваша а, саьрмик а» цIе йолу туьйра дIадолалуш муха ду?

а) «Дас кIантана воних эр дац…»

б) «…Цхьана ден кхо кIант хила…»

в) «…Дас ша валале, весет дина хилла кIенташка…»

7. «Доьшуш хила кIант» цIе йолчу туьйранехь кIанта шена гина гIан ца дийцар хIун бахьана хила?

а) «Далий, маликаший диканиг Дойла» ца алар

б) КIантана ца лаар

в) Моллина ца лаар

8. Оцу туьйранехь шина гIалоро кIантана хIун дина?

а) вийна

б) дIахецна

в) хьуьнахь кхаьбна

9. Оцу туьйранехь паччахьан хIилане хаттаршна жоьпаш муха дела хьекъал долчу кIанта?

а) нийса дела

б) нийса ца делла

в) дала а ца дела

10. Туьйранехь хIилане хаттаршна жоьпаш деллачу хьекъал долчу кIантана хIун бахам белира паччахьа?

а) кхоъ ах пачхьалкх

б) ворхI пачхьалкх

в) кхоъ ах пачхьалкх, шен йоI.

Нохчийн литературин кхоалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Наьрт - аьрстхой кхерор дийцарехь хьан кхерийла наьртаьрстхой?

а) паччахьан эскаро;

б) воккхачу стага;

в) кегийчу наха.

2. Гайсултанов 1умар дахаран шераш хилла ...

а) 1920 - 1979;

б) 1918 - 1958 ;

в) 1903 -1948.

3. Гайсултанов 1умаран "Нийса кхел" ц1е йочу дийцаран коьртачу турпалхочун ц1е яра ...

а) Дика;

б) Дикалг;

в) Дикбер.

4. Мила ву х1ркху мог1анийн автор?

"Хьаша вац со маьхан хьаьттахь, йистера б1аьрг тоха веъна.

Со вага веъна кху лаьттахь, охане довха дог тесна ..."

а) Сатуев Хьусен;

б) Рашидов Шаид;

в) Эдилов Хас-Мохьмад.

5. Маца муьлхачу юьртахь вина Сатуев Хьусейн?

а) 1919-чу шарахь 1алхан-Г1алахь;

б) 1929-чу шарахь 1алхан-Чуртахь;

в) 1939-чу шарахь 1алхан-Юьртахь.

6. Муьлхачу произведени юкъара ду х1ара мог1анаш, мила ву автор?

...Къеначу ден- ненан ша цхьаъ бен воцуш,

Цу юьртахь кхуьура хьамсара к1ант:

Бахамо, цамгаро лацарна кхоьруш,

Цунна т1е хьийзара нана ц1е ерг:

а) Рашидов Шаид " Даймохк"

б) Сайдуллаев Хьасан "Ненан б1аьрзиш"

в)Сулаев Мохьмад "К1анте"

7. нохчийн хьакъволу поэтан Мамакаев 1аьрбин дахаран шераш хилла.

а) 1928-1968;

б)1918-1958;

в)1908 1948.

8. Муьлхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1ьрбин

а) 1936 - чу шарахь;

б) 1934 - чу шарахь;

в) 1938 - чу шарахь.

9.Муьлхачу шарахь дуьйна йовза йолаелира Нохчийчохь поэзи езархошна Мамакаев 1аьрбин ц1е?

а)1936-чу шарахь;

б)1934-чу шарахь;

в)1938-чу шарахь.

10.Муьлхачу шарахь зорба туьйхира Мамакаев 1аьрбин дуьххьарлерчу поэмийн,стихийн сборникна,х1ун яра цуьнан ц1е?

а) 1940-чу шарахь «Теркан тог1е»;

б) 1938-чу шарахь «Даймахке».

в) 1934-чу шарахь.

Нохчийн литературин йоьалг1ачу чийрикан талламан болх (Тест).

1. Литературин произведенехь исбаьхьчу дешнашца х1оттийначу 1аламан суьртах х1ун олу?

а) сюжет;

б) кульминаци;

в) пейзаж.

2. Нунуев С.-Хь. вина шо:

а) 1952; б)1956; в) 1958

3. «Х1орд» стихотворенин автор мила ву?

а) Рашидов Шаид

б) Мамакаев Эдуард

в) Сулаев Мохьмад

4. Х1окху дешнийн автор мила ву?

Цецдевллера тахана тхо –

Х1ун ду-теша х1ара?

Самукъане тхан хьехархо

Сингаттаме вара.

а) Махмаев Ж.М

б) Нунуев С.-Хь.

в) Мамакаев Э.

5. Бексултанов М. «Некълацар» дийцар юккъера воккхачу стеган ц1е муха яра?

а) Зеламха

б) Дерказ

в)Ахьъяд

6. Халкъан барта кхоллараллина юккъе х1ун ца йог1у?

1) кицанаш; 2) х1етал-металш; 3) туьйранаш ; 4) стихотворенеш.

7. Къамелехь адамийн синхаам к1арг а беш , х1ума поэтически а, исбаьхьаллин а билгалонашца гойтучух х1ун олу?
1) эпитет; 2) эпиграф; 3)эпилог.

8. Латтамаш схьа а карабай, к1ел сиз хьакха:

Б1ешераш хьалха цу ломахь
Хилла ду дуьйцуш дерг вай.
Г1елонехь даьхначу къоман
Дахар а хилла дац дайн.

9. Фольклор х1ун ю?

а) цхьаммо аьлла дешнаш ду;

б) поэзи ю;

в) халкъо барта кхоьллинна исбаьхьаллин произведенеш ю;

10. Гайсултанов 1умаран нохчийн барта кхолларалле безам кхоьллира:

а) дас диначу весеташа;

б) нахе дукха ладег1аро;

в) денанас дийцинчу туьйранаша;

г) нохчийн 1адаташа.

V-IX классийн дешархойн ненан маттах долчу хаарийн х1итточу оценкийн барамаш

Сочиненийн мах хадор.
5-9 классашкахь язъечу сочиненийн барам хила тарло кху тайпана:
5 классехь-0,5 я 1,0 аг1о;
6 классехь-1,0 я 1,5 аг1о;
7 классехь-1,5 я 2 аг1о;
8 классехь-2 я 3 аг1о;
9 классехь-3 я 4 аг1о.
И сочиненин барам цу т1ехь сецна боций хьехархочунна хаа деза, х1унда аьлча кхин дуккха а т1едахкаршца бозуш бу цуьнан чулацам:
1) дешархойн йозанан хат1 тайп-тайпана хилар;
2) сочиненин тайпане хьаьжжина цуьнан чулацам хийцабалар.

1. **«5»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь цхьаннал-шиннал сов г1алат дацахь;

аь) цхьаннал сов доцуш жима орфографин я пунктуацин г1алат хилахь.

2. **«4»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь кхааннал сов г1алат ца хилахь;

аь) шиннал сов орфографин а, шиннал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

3. **«3»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь пхеаннал-ялханнал сов г1алат дацахь;

аь) пхеаннал сов орфографин а, ялханнал сов пунктуацин а г1алат дацахь.

4. **«2»** дуьллу:

а) дешнаш харжарехь я предложенеш х1итторехь ворх1анга кхочуш г1алат делахь;

аь) кхойттанга кхочуш орфографин а, пунктуацин а г1алат делахь, царна юкъахь ворх1анга кхочуш орфографин г1алат а долуш.

Сочиненина ши оценка юьллу: хьалхарниг литературина, шолг1аниг нохчийн маттана.

Республикерчу берриге а нохчийн меттан, литературин хьехархоша шайн балха т1ехь пайдаэца безар бу оценкийн оцу норманех.

V-IX классийн дешархойн тесташ хааршна мах хадорехь хьехархочо куьйгалла оьцу кху некъех:

1. «5» дуьллу, нагахь санна тесташ т1ехь цхьа а г1алат дацахь.

2. «4» дуьллу, цхьаннал сов г1алат ца хилахь.

3. «3» дуьллу, шиннал сов г1алат а ца хилахь.

4. «2» дуьллу, кхааннал сов г1алат хилахь.